

EKONOMICZNE ASPEKTY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI AGROTURYSTYCZNEJ NA TERENIE DOLNEGO ŚLĄSKA

Agroturystyka stanowi ważne dodatkowe lub alternatywne źródło dochodu dla społeczności wiejskiej. Z prowadzeniem agroturystyki związane są określone koszty.

W 2008 roku specjalistki naszego Ośrodka przeprowadziły anonimowe ankiety wśród gospodarstw rolnych prowadzących działalność agroturystyczną na terenie województwa dolnośląskiego. Ankietowanych było 77 gospodarstw, z tego 53 zostało poddanych analizie. Dane w nich zawarte dotyczą 2007 roku.

Struktura obszarowa ankietowanych gospodarstw:

- I grupa o powierzchni do 10 ha - 32 gospodarstwa
- II grupa o powierzchni od 10 do 20 ha – 14 gospodarstw
- III grupa o powierzchni powyżej 20 ha - 7 gospodarstw

przy czym średnia powierzchnia gospodarstwa wynosiła 12,28 ha.

Dochody z agroturystyki stanowiły średnio około 33% wszystkich dochodów gospodarstwa. 90 % ankietowanych gospodarstw uzyskiwało jeszcze, oprócz dochodów z działalności rolniczej i agroturystycznej, dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej lub pracy najemnej.

Przyczynami poszukiwania dodatkowych źródeł dochodów w gospodarstwach rolnych jest przede wszystkim:

- mały areal gruntów rolnych (88% ankietowanych gospodarstw stanowiły gospodarstwa o pow. do 20 ha),
- gorsza jakość gleb,
- niższe plony,
- skrócony okres wegetacji (dla gospodarstw górskich i podgórskich),
- niedostateczne wpływy pieniężne z produkcji rolnej.

Jednocześnie w tych rejonach występują doskonale warunki przyrodniczo-geograficzne do uprawiania turystyki i czynnego wypoczynku. Wielu rolników wykorzystuje te naturalne warunki, jak też posiadane środki trwałe do tworzenia dodatkowego źródła dochodu, w celu podtrzymania gospodarstwa rolnego i budżetu domowego. W gospodarstwach agroturystycznych, przy obsłudze gości pracują głównie członkowie rodziny, co pozwala na minimalizację kosztów.

Średnia liczba pokoi gościnnych w jednym ankietowanym gospodarstwie wynosiła 4 przy 14 miejscach noclegowych. 73% gospodarstw oferuje od 10 do 20 miejsc. Według ankiet, wykorzystywanych jest tylko około 18,36 % miejsc przy średniej ilości 956 osobodni w roku kalendarzowym na 1 gospodarstwo. Ankietowane gospodarstwa przyjęły w naszym województwie w 2007 roku 13 593 turystów.

Przeciętne ceny jednego noclegu wahały się od 15 do 50 zł, średnio około 29,06 zł, gdy w roku 2004 cena ta wynosiła 25,54 zł (wzrost o ok. 13,8%). Koszt wynajmu jednego noclegu wynosił średnio 15,34 zł, gdy w 2004 r. koszt ten był na poziomie 14,32 zł (wzrost o 7,1 %). Energia i ogrzewanie stanowiły najwyższy element kosztów zmiennych 39,2%.

Ceny noclegów wśród ankietowanych gospodarstw z terenu byłego województwa jeleniogórskiego są wyższe o około 25 % w stosunku do cen w gospodarstwach z pozostałej

części naszego województwa. Przyczyn takiej sytuacji należy upatrywać w większej popularności tamtego regionu i w lepszym rozwoju infrastruktury.

Okolo 81 % ankietowanych gospodarstw oferowało przynajmniej jeden posiłek dla swoich gości. Gospodarstwa, które nie oferowały posiłków posiadały warunki do samodzielnego ich przygotowywania przez turystów (kuchnie dostępne dla gości) lub też były one położone w pobliżu większych pensjonatów i barów oferujących wyżywienie.

Średnie ceny posiłków w gospodarstwach agroturystycznych: śniadanie – 10,21 zł, obiad – 18,28 zł, kolacja – 9,98 zł, obiadokolacja od 16 do 30 zł, gdzie koszt śniadania wynosił średnio 7,46 zł, obiadu 12,54 zł, kolacji 7,26 zł. Całodzienne wyżywienie wraz z noclegiem oferowano za ok. 67,53 zł przy kosztach 42,62 zł.

W 2007 roku przychody z agroturystyki w stosunku do 2004 roku wzrosły o około 16,8 % a koszty o 17,8 %. Takiego wzrostu cen w agroturystyce na należało się spodziewać, ponieważ od ponad dwóch lat systematycznie wzrastają koszty utrzymania obiektów agroturystycznych, nośników energii, artykułów żywnościowych czy usług komunalnych (woda, ścieki, wywóz nieczystości).

Gospodarstwa, które nie oferowały dotychczas swoim gościom wyżywienia zamierzają przygotować w najbliższym czasie aneksy jadalne z możliwością zakupu posiłku lub jego sporządzenia, upatrując w tym podniesienie atrakcyjności swojej oferty.

Wiele ankietowanych gospodarstw widzi potrzebę dużej reklamy własnej oferty, w celu zwiększenia wykorzystania oferowanych usług, jak i zwiększenia dochodu.

Dla podniesienia atrakcyjności swoich ofert część gospodarstw stosuje ulgi dla dzieci, stałych turystów, przy pobycie powyżej 10 dni lub też przy pobycie poza sezonem.

Poziom cen oferowanych usług agroturystycznych zależy jednak głównie od ich standardu, a także od cen płaconych w innych placówkach tego typu oraz od popytu.

Ponad 95% ankietowanych gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną w roku ubiegłym określiło tą działalność jako dochodową i zamierza ją rozwijać. Głównym zamierzeniem w rozwoju tej działalności jest rozszerzenie bazy noclegowej i podniesienie standardu oferowanych usług: zmiana wystroju pokoi gościnnych, budowa i modernizacja pomieszczeń, łazienek i sanitariatów, wydzielenie pomieszczenia na kuchnię dla gości do samodzielnego przygotowywania posiłków, zakup sprzętu sportowego, poprawa estetyki zagrody, budowa placów zabaw dla dzieci, boisk itp.